

Wymagania edukacyjne z Edukacji dla Bezpieczeństwa (EDB)

Zgodnie z zasadą kumulatywności ocen: na ocenę wyższą uczeń spełnia wszystkie wymagania z ocen niższych plus kryteria dla danej oceny.

Moduł 1: Alarmowanie i ewakuacja

Dopuszczający [1]

- Definiuje rodzaje alarmów, sygnałów alarmowych oraz podstawowe środki alarmowania.
- Zna ogólne zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu.

Dostateczny [1 + 2]

- Charakteryzuje elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: sygnały, wyjścia i drogi ewakuacyjne oraz wyznaczone miejsce zbiórki.
- Zna procedury i zasady zachowania uczniów podczas ewakuacji ze szkoły lub internatu.

Dobry [1 + 2 + 3]

- Szczegółowo omawia procedury postępowania po ogłoszeniu alarmu oraz po opublikowaniu komunikatu ostrzegawczego.

Bardzo dobry [1 + 2 + 3 + 4]

- Charakteryzuje poszczególne stopnie ewakuacji.
- Dokładnie analizuje zasady reagowania na komunikaty ostrzegawcze.

Celujący [1 + 2 + 3 + 4 + 5]

- Samodzielnie redaguje poprawną treść komunikatu ostrzegawczego o wybranym, zbliżającym się zagrożeniu dla swojej miejscowości.

Moduł 2: Podstawy pierwszej pomocy

Dopuszczający [1]

- Zasady ogólne: Definiuje cele i zadania pierwszej pomocy; rozpoznaje stan zagrożenia życia; opisuje bezpieczeństwo w miejscu zdarzenia i prawidłowo wzywa pomoc.
- Wyposażenie: Wymienia skład apteczki (domowej, samochodowej) oraz wskazuje zastępcze środki opatrunkowe.
- Nieprzytomny i wstrząs: Opisuje postępowanie z osobą nieprzytomną (w tym stałe monitorowanie oddechu) oraz ogólne zasady postępowania przeciwwstrząsowego.
- Urazy i narząd ruchu: Wymienia objawy urazów narządu ruchu; opisuje metody unieruchamiania kończyn w zastanej pozycji z użyciem dostępnego sprzętu; omawia zasady postępowania i metody przenoszenia poszkodowanych z podejrzeniem urazu kręgosłupa.
- Stany nagłe i środowiskowe: Zna zasady pomocy w: zatruciach, udarze cieplnym/słonecznym, zawale serca, udarze mózgu, duszności, porażeniu prądem, ukąszeniach/użądleniach, pogryzieniach, napadzie padaczkowym oraz hipo- i hiperglikemii.

Dostateczny [1 + 2]

- Fizjologia i bezpieczeństwo: Opisuje rolę układów: krążenia, oddechowego i nerwowego; identyfikuje zagrożenia środowiskowe (dom, ulica, woda, las, podziemia); zapewnia bezpieczeństwo w symulacji.
- RKO i zadławienia: Prawidłowo wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) oraz techniki pomocy przy zadławieniu.
- Rany i krwawienia: Zakłada opatrunek osłaniający na kończynę oraz opatrunek uciskowy; opisuje objawy wstrząsu krwotocznego i zagrożenia wynikające z gwałtownej utraty krwi.

- Techniki ratownicze: Stosuje regułę Potta przy unieruchamianiu kości i stawów; bezpiecznie odwraca poszkodowanego z brzucha na plecy i układa w pozycji bezpiecznej; zna pierwszą pomoc w oparzeniach i omdleniach.

Dobry [1 + 2 + 3]

- Diagnostyka i ocena: Wyjaśnia schemat badania ABC; przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE; rozpoznaje objawy zwiastujące omdlenie i wdraża działania samopomocowe.
- Stany krytyczne: Definiuje nagłe zatrzymanie krążenia (NZK) wraz z przyczynami i objawami; charakteryzuje wstrząs anafilaktyczny; opisuje następstwa zaburzeń funkcji życiowych.
- Zaawansowane opatrunki: Wykonuje opatrunki osłaniające oraz uciskowe w trudnych anatomicznie rejonach (głowa, tułów, szyja, pachwina, pachy).
- Inne sytuacje: Szacuje powierzchnię oparzeń i omawia ich profilaktykę; wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyn; opisuje ewakuację z miejsca zagrożenia oraz pomoc przy ciałach obcych w oku, uchu lub nosie.

Bardzo dobry [1 + 2 + 3 + 4]

- Algorytmy i sprzęt: Zna łańcuch przeżycia i pojęcie „złotej godziny”; potrafi obsłużyć defibrylator AED w symulacji; zna algorytm RKO niemowląt i dzieci oraz zasady prowadzenia RKO wyłącznie z uciskaniem klatki piersiowej.
- Tamowanie masywnych krwotoków: Zna okoliczności użycia opaski uciskowej i prawidłowo zakłada stażę taktyczną.
- Procedury specjalne: Prawidłowo wykonuje chwyt Rauteka; stosuje schemat FAST przy podejrzeniu udaru mózgu; instaluje aplikację ostrzegania o lokalnych zagrożeniach; proponuje profilaktykę zadławień w życiu codziennym.

Celujący [1 + 2 + 3 + 4 + 5]

- Działa aktywnie w strukturach społecznych współpracujących z systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego lub Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (np. OSP, WOPR, PCK).
- Bierze udział w pozaszkolnych zawodach lub mistrzostwach z zakresu ratownictwa medycznego.

Moduł 3: Zagrożenia i działania ratownicze

Dopuszczający [1]

- Pożarnictwo: Wymienia przyczyny pożarów i zagrożenia z nimi związane; zna zasady zachowania podczas pożaru; rozpoznaje znaki ppoż. i ewakuacyjne; wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Terroryzm i przemoc: Odróżnia znaki substancji niebezpiecznych/toksycznych; zna zasady zachowania w razie ataku terrorystycznego (np. wtargnięcie napastnika); rozpoznaje zagrożenia przemocą w szkole.
- Ochrona przed skażeniami: Wskazuje zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry oraz sposoby ochrony żywności i wody; definiuje: odkażanie, dezaktywację, dezynfekcję, deratyzację, zabiegi sanitarne i specjalne.
- Służby: Wymienia formacje służb ratowniczych; opisuje obowiązki uczestników ruchu drogowego wobec pojazdu uprzywilejowanego.

Dostateczny [1 + 2]

- Dobiera odpowiedni środek gaśniczy do typu pożaru (np. instalacja elektryczna, płonący olej na patelni) i potrafi użyć podręcznego sprzętu gaśniczego.
- Charakteryzuje lokalne zagrożenia pożarowe (dom, szkoła, okolica).
- Opisuje zasady zachowania w klęskach żywiołowych: powódź, nawałnica/wichura, śnieżnica, zejście lawiny.

- Przygotowuje się do ewakuacji planowej; zna kody kolorystyczne i manualne w kontakcie ze śmigłowcem/zespołem ratowniczym; proponuje sposoby przeciwdziałania panice.
- Wymienia podmioty społeczne wspierające działania ratownicze.

Dobry [1 + 2 + 3]

- Charakteryzuje zadania OSP, GOPR, TOPR i WOPR.
- Opracowuje zasady profilaktyki pożarowej oraz gaszenia pożarów w zarodku.
- Wyjaśnia zjawisko cyberprzemocy i zagrożeń cyberbezpieczeństwa; zna procedury reagowania.
- Opisuje skład i przeznaczenie pakietów IPP (Indywidualny Pakiet Przeciwichemiczny) oraz IPR (Indywidualny Pakiet Rentgenometryczny).
- Rozpoznaje oznaczenia substancji toksycznych (ADR/RID) na pojazdach i obiektach.
- Zna procedury przy znalezieniu niewypałów/niewybuchów oraz zachowanie podczas katastrof budowlanych i przemysłowych.
- Wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w wodę i żywność.

Bardzo dobry [1 + 2 + 3 + 4]

- Zna procedury postępowania dla osób odciętych przez pożar od dróg ucieczki.
- Omawia organizację i przebieg ewakuacji ludności oraz zwierząt z terenów objętych zagrożeniem.
- Proponuje kompleksowe działania profilaktyczne podnoszące bezpieczeństwo w sieci oraz prawidłowo reaguje na przejawy cyberprzemocy.

Celujący [1 + 2 + 3 + 4 + 5]

- Jest aktywnym członkiem młodzieżowych formacji ratowniczych (np. Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, WOPR) lub uczniem klasy mundurowej.
- Uczestniczy w pozaszkolnych turniejach i olimpiadach z zakresu obrony cywilnej, pożarnictwa lub zarządzania kryzysowego.

Moduł 4: System obrony państwa

Dopuszczający [1]

- Wymienia dziedziny, instytucje oraz główne wyzwania i zagrożenia współczesnego bezpieczeństwa państwa.
- Wymienia rodzaje Sił Zbrojnych RP (Wojska Lądowe, Siły Powietrzne, Marynarka Wojenna, Wojska Specjalne, WOT).
- Wymienia pozostałe służby mundurowe dbające o bezpieczeństwo państwa oraz rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia SZ RP.

Dostateczny [1 + 2]

- Omawia obronne powinności obywatela RP.
- Charakteryzuje strukturę, zadania i wyposażenie poszczególnych rodzajów Sił Zbrojnych RP.
- Analizuje geopolityczne, militarne i gospodarcze filary bezpieczeństwa państwa.
- Identyfikuje międzynarodowe znaki ochrony dóbr kultury oraz znaki budowli zawierających niebezpieczne siły (zapory, elektrownie jądrowe).
- Podaje przykłady zarządzeń kryzysowych wydawanych przez organy władzy.

Dobry [1 + 2 + 3]

- Kategoryzuje wyzwania bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego w ujęciu lokalnym i krajowym.
- Wymienia rodzaje świadczeń obywatelskich na rzecz obronności (osobiste i rzeczowe).
- Charakteryzuje konstytucyjne stany nadzwyczajne w RP (stan wojenny, stan wyjątkowy, stan klęski żywiołowej).

- Opisuje zadania Obrony Cywilnej oraz powiązania instytucjonalne w systemie bezpieczeństwa narodowego.

Bardzo dobry [1 + 2 + 3 + 4]

- Wyjaśnia pojęcia: infrastruktura krytyczna oraz siatka bezpieczeństwa.
- Dokładnie analizuje kompetencje władz rządowych i samorządowych w sferze obronności.
- Zna zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Konfliktów Zbrojnych (MPHKZ) oraz wybrane zwyczaje wojenne.

Celujący [1 + 2 + 3 + 4 + 5]

- Działa aktywnie w organizacjach proobronnych, harcerskich, skautowych lub grupach rekonstrukcyjnych.
- Uprawia dyscypliny sportowe wspierające obronność (np. strzelectwo, sporty walki, biegi na orientację, survival, nurkowanie, spadochroniarstwo).

Moduł 5: Edukacja obronna i survival

Dopuszczający [1]

- Wyjaśnia survivalową „zasadę trójek” (3 minuty bez powietrza, 3 dni bez wody, 3 tygodnie bez jedzenia).
- Zna taktyczną zasadę reagowania na aktywnego strzelca: „Uciekaj – Ukryj się – Walcz”.
- Wskazuje przykłady broni strzeleckiej i pozyskiwania pożywienia w terenie.
- Zna zasadę bezpiecznego posługiwania się bronią BLOS (Broń, Lufa, Otoczenie, Spust) oraz zasady rozkładania i czyszczenia broni.

Dostateczny [1 + 2]

- Rozpoznaje objawy odwodnienia, niedożywienia i deficytu snu; charakteryzuje zachowanie w sytuacji kryzysowej.
- Dobiera elementy wyposażenia codziennego EDC (Everyday Carry) oraz plecaka ucieczkowego (BOB – Bug-Out Bag).
- Proponuje terenowe metody filtracji i uzdatniania wody.
- Zna regulamin strzelnicy; prawidłowo przyjmuje postawy strzeleckie (leżąc, klęcząc, stojąc).

Dobry [1 + 2 + 3]

- Opracowuje techniki przeciwdziałania panice w grupie.
- Projektuje i wykonuje doraźne schronienie w terenie przygodnym.
- Zna kluczowe zasady sztuki przetrwania w trudnych warunkach środowiskowych.

Bardzo dobry [1 + 2 + 3 + 4]

- Przygotowuje naturalne i zastępcze materiały na rozpałkę (hubkę) oraz dobiera odpowiedni rodzaj ogniska w zależności od potrzeb.
- Diagnostuje i samodzielnie koryguje własne błędy celowania i postawy strzeleckiej.
- Osiąga wysokie wyniki w strzelaniu praktycznym (minimum 75% celności).

Celujący [1 + 2 + 3 + 4 + 5]

- Wymienia główne przyczyny wypadków na strzelnicy.
- Uzyskuje powtarzalne, wysokie wyniki w strzelaniu praktycznym.
- Zna polskie procedury prawne oraz warunki uzyskania pozwolenia na broń palną.